MPSCKEEDA

UPSC, MPSC, COMBINE गट ब गट क, तलाठी, पोलीस भरती

एकच ॲप – अनलिमिटेड अभ्यासक्रम, अनलिमिटेड सराव!

संपूर्ण नोट्स +
अनलिमिटेड TEST सिरीज

टॉपिकनुसार नोट्स + PYQ

प्रत्येक विषयाच्या टॉपिकनुसार नोट्स + टॉपिकचे

100 PYQ प्रत्येक विषय

LIVE + कोणत्याही वेळेत टेस्ट सिरीज

टॉपिकनुसार, प्रत्येक टॉपिकचे 25 प्रश्नांचे

50 संच ऑल महाराष्ट्र रँकिंग

मिनी मॉक टेस्ट

संपूर्ण विषय किंवा कोणतेही दोन विषय
• 25 प्रश्न

200 टेस्ट विश्लेषणासहित

फुल मॉक टेस्ट

संपूर्ण पेपर स्वरूपात

200 टेस्ट विश्लेषणासहित

दिवाळी ऑफर

₹499 / एक वर्ष

किंवा

₹99 प्रति महिना

आत्ताच डाउनलोड करा

JOIN NOW • MPSCKEEDA APP

Google Play Store वर उपलब्ध • या पानावर कुठेही टॅप करा

मराठी व्याकरण : काळ

1. काळ म्हणजे काय?

व्याख्या : क्रियापदाच्या रूपावरून क्रिया **केव्हा** घडते — आता, पूर्वी की पुढे — याचा जो बोध होतो, त्याला **काळ** म्हणतात.

- मुख्य काळ **तीन** : **वर्तमानकाळ** (आता घडणारी क्रिया), **भूतकाळ** (पूर्वी घडलेली), **भविष्यकाळ** (पुढे घडणारी).
- प्रत्येक काळाचे **चार उपप्रकार** : साधा, अपूर्ण (चालू), पूर्ण व रीती. म्हणजे एकूण **12** रूपे.
- काळ क्रियापदावरून ओळखतात; 'काल, आज, उद्या' असे शब्द फक्त मदत करतात.

2. काळांचा मुख्य तक्ता ('खेळ' धातू, कर्ता 'तो')

उपप्रकार	वर्तमानकाळ	भूतकाळ	भविष्यकाळ
साधा	तो खेळतो.	तो खेळला.	तो खेळेल.
अपूर्ण (चालू)	तो खेळत आहे.	तो खेळत होता.	तो खेळत असेल.
पूर्ण	तो खेळला आहे.	तो खेळला होता.	तो खेळला असेल.
रीती	तो खेळत असतो.	तो खेळत असे / खेळायचा.	तो खेळत जाईल.

ओळखण्याच्या खुणा : **त + आहे** → अपूर्ण वर्तमान; **त + होता** → अपूर्ण भूत; **त + असेल** → अपूर्ण भविष्य; **ला + आहे** → पूर्ण वर्तमान; **ला + होता** → पूर्ण भूत; **ला + असेल** → पूर्ण भविष्य; **त + असतो / असे / जाईल** → रीती.

3. उपप्रकारांचा अर्थ

उपप्रकार	अर्थ	उदाहरण
साधा	क्रिया घडते/घडली/घडेल एवढेच	मी पत्र लिहितो. / लिहिले. / लिहीन.
अपूर्ण (चालू)	क्रिया चालू आहे / होती / असेल, पूर्ण झालेली नाही	आई स्वयंपाक करत आहे.
पूर्ण	क्रिया पूर्ण झालेली आहे / होती / असेल	गाडी स्टेशनवर पोहोचली आहे.
रीती	क्रिया सवयीने, नेहमी, वारंवार घडणे	आजोबा रोज फिरायला जात असत.

4. पुरुष व लिंगानुसार रूपे ('जा' धातू, साधे काळ)

कर्ता	साधा वर्तमान	साधा भूत	साधा भविष्य
मी	जातो / जाते	गेलो / गेले	जाईन
आम्ही	जातो	गेलो	जाऊ
तू	जातोस / जातेस	गेलास / गेलीस	जाशील
तुम्ही	जाता	गेलात	जाल
तो / ती / ते	जातो / जाते / जाते	गेला / गेली / गेले	जाईल
ते / त्या / ती (अनेक.)	जातात	गेले / गेल्या / गेली	जातील

5. काळ बदलण्याचे उदाहरण

मूळ वाक्य	सांगितलेला काळ	बदललेले वाक्य
मी अभ्यास करतो.	अपूर्ण भूतकाळ	मी अभ्यास करत होतो.
ती गाणे गाते.	पूर्ण वर्तमानकाळ	तिने गाणे गायले आहे.
मुले खेळतात.	साधा भविष्यकाळ	मुले खेळतील.
शेतकरी शेतात राबतो.	रीती भूतकाळ	शेतकरी शेतात राबत असे.
आम्ही सहलीला जातो.	पूर्ण भविष्यकाळ	आम्ही सहलीला गेलो असू.

6. परीक्षेतील सापळे (Common Traps)

- 'तो रोज व्यायाम करतो' — 'रोज' असले तरी क्रियापद 'करतो' → **साधा वर्तमानकाळ**; रीती वर्तमानसाठी 'करत असतो' हवे.
- 'तो खेळला आहे' — 'आहे' असूनही **पूर्ण वर्तमानकाळ** (भूतकाळ नव्हे).
- 'तो खेळायचा' = 'तो खेळत असे' → **रीती भूतकाळ**.
- 'तो खेळत असेल' (अपूर्ण भविष्य) व 'तो खेळला असेल' (पूर्ण भविष्य) यातील 'त' व 'ला' फरक लक्षात ठेवा.
- सकर्मक धातूच्या भूतकाळात कर्ता तृतीयेत जातो : 'मी आंबा खाल्ला' — 'मी' येथे तृतीयेचे रूप.
- 'उद्या तो येतो' — बोलीत भविष्य अर्थ असला तरी व्याकरणात रूप **साधा वर्तमान**.

7. 'कर' धातूची बारा रूपे (कर्ता 'मी', पुल्लिंग)

उपप्रकार	वर्तमानकाळ	भूतकाळ	भविष्यकाळ
साधा	मी काम करतो.	मी काम केले.	मी काम करीन.
अपूर्ण	मी काम करत आहे.	मी काम करत होतो.	मी काम करत असेन.
पूर्ण	मी काम केले आहे.	मी काम केले होते.	मी काम केले असेल.
रीती	मी काम करत असतो.	मी काम करत असे.	मी काम करत जाईन.

8. काळ व वेळदर्शक शब्द

काळ	सहसा येणारे शब्द
वर्तमान	आता, सध्या, आज, हल्ली, रोज (साधा/रीती)
भूत	काल, परवा (गेलेला), पूर्वी, लहानपणी, त्या वेळी, गेल्या वर्षी
भविष्य	उद्या, परवा (येणारा), पुढे, लवकरच, पुढील वर्षी

टीप : वेळदर्शक शब्द फक्त संकेत देतात; अंतिम निर्णय **क्रियापदाच्या रूपावरून**च घ्यावा.

9. 'वाच' धातूची बारा रूपे (कर्ता 'ती')

उपप्रकार	वर्तमानकाळ	भूतकाळ	भविष्यकाळ
साधा	ती वाचते.	तिने वाचले.	ती वाचेल.
अपूर्ण	ती वाचत आहे.	ती वाचत होती.	ती वाचत असेल.
पूर्ण	तिने वाचले आहे.	तिने वाचले होते.	तिने वाचले असेल.
रीती	ती वाचत असते.	ती वाचत असे.	ती वाचत जाईल.

10. सहायक क्रियापदावरून काळ ओळखा

सहायक क्रियापद	धातुरूप 'त' सोबत	धातुरूप 'ला/ले' सोबत
आहे / आहेत	अपूर्ण वर्तमान	पूर्ण वर्तमान

होता / होती / होते	अपूर्ण भूत	पूर्ण भूत
असेल / असतील	अपूर्ण भविष्य	पूर्ण भविष्य
असतो / असे / जाईल	रीती (वर्तमान / भूत / भविष्य)	—

लक्षात ठेवा : सकर्मक धातूंच्या भूतकाळी रूपांत कर्ता तृतीयेत जातो (तिने वाचले, रामाने खाल्ले) — तरीही काळ भूतकाळच राहतो.

सराव प्रश्नसंच (MIX फॉरमॅट)

1 'मी शाळेत जातो.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) आज्ञार्थ (B) भूतकाळ
(C) वर्तमानकाळ (D) भविष्यकाळ

2 'पक्षी झाडावर बसतात.' – काळ ओळखा.
(A) पूर्ण भविष्यकाळ (B) रीती भूतकाळ
(C) साधा वर्तमानकाळ (D) अपूर्ण भूतकाळ

3 'खेळत होता' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) अपूर्ण भूतकाळ (B) साधा भूतकाळ
(C) पूर्ण भूतकाळ (D) रीती भूतकाळ

4 'मी कविता म्हणत आहे.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा वर्तमानकाळ (B) पूर्ण वर्तमानकाळ
(C) रीती वर्तमानकाळ (D) अपूर्ण वर्तमानकाळ

5 'ती काल गावाला गेली.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भूतकाळ (B) भविष्यकाळ
(C) आज्ञार्थ (D) वर्तमानकाळ

6 'मुले गोष्ट ऐकत होती.' – काळ ओळखा.
(A) पूर्ण भविष्यकाळ (B) रीती भूतकाळ
(C) साधा वर्तमानकाळ (D) अपूर्ण भूतकाळ

7 'खेळला होता' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) पूर्ण भूतकाळ (B) अपूर्ण भूतकाळ
(C) साधा भूतकाळ (D) रीती भूतकाळ

8 'त्यांनी घर बांधले आहे.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती वर्तमानकाळ (B) अपूर्ण वर्तमानकाळ
(C) पूर्ण वर्तमानकाळ (D) साधा वर्तमानकाळ

9 'आम्ही उद्या सहलीला जाऊ.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भूतकाळ (B) वर्तमानकाळ
(C) आज्ञार्थ (D) भविष्यकाळ

10 'मी पुस्तक वाचतो.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती वर्तमानकाळ (B) पूर्ण वर्तमानकाळ
(C) साधा वर्तमानकाळ (D) अपूर्ण वर्तमानकाळ

11 'तो सामना पाहत होता.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती भूतकाळ (B) अपूर्ण भूतकाळ
(C) पूर्ण भूतकाळ (D) साधा भूतकाळ

12 'तो उद्या येईल.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती भविष्यकाळ (B) अपूर्ण भविष्यकाळ
(C) साधा भविष्यकाळ (D) पूर्ण भविष्यकाळ

13 'मी अभ्यास करतो.' – अपूर्ण भूतकाळ करा.
(A) मी अभ्यास करीन. (B) मी अभ्यास करत आहे.
(C) मी अभ्यास करत होतो. (D) मी अभ्यास केला.

14 मुख्य काळ किती?
(A) दोन (B) तीन
(C) बारा (D) चार

15 'तोपर्यंत सूर्य मावळला असेल.' – काळ ओळखा.
(A) अपूर्ण भूतकाळ (B) साधा वर्तमानकाळ
(C) रीती भूतकाळ (D) पूर्ण भविष्यकाळ

16 'खेळायचा' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) रीती भूतकाळ (B) अपूर्ण भूतकाळ
(C) साधा भूतकाळ (D) पूर्ण भूतकाळ

17 'नदी दुथडी भरून वाहते.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भविष्यकाळ (B) भूतकाळ
(C) वर्तमानकाळ (D) आज्ञार्थ

18 'सूर्य रोज उगवत असतो.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती वर्तमानकाळ (B) पूर्ण वर्तमानकाळ
(C) अपूर्ण वर्तमानकाळ (D) साधा वर्तमानकाळ

19 'पक्षी आकाशात उडतात.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) आज्ञार्थ (B) भविष्यकाळ
(C) वर्तमानकाळ (D) भूतकाळ

20 'मी पुस्तक वाचत आहे.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) अपूर्ण वर्तमानकाळ (B) रीती वर्तमानकाळ
(C) साधा वर्तमानकाळ (D) पूर्ण वर्तमानकाळ

21 'तो लहानपणी नदीत पोहत असे.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) पूर्ण भूतकाळ (B) साधा भूतकाळ
(C) रीती भूतकाळ (D) अपूर्ण भूतकाळ

22 'त्या वेळी तो झोपत असेल.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) अपूर्ण भविष्यकाळ (B) रीती भविष्यकाळ
(C) साधा भविष्यकाळ (D) पूर्ण भविष्यकाळ

23 'ती गाणे गाते.' – साधा भविष्यकाळ करा.
(A) तिने गाणे गायले. (B) ती गाणे गात असे.
(C) ती गाणे गाईल. (D) ती गाणे गात आहे.

24 प्रत्येक काळाचे उपप्रकार किती?
(A) दोन (B) सहा
(C) तीन (D) चार

25 'आजोबा गोष्टी सांगत असत.' – काळ ओळखा.
(A) रीती भूतकाळ (B) पूर्ण भविष्यकाळ
(C) अपूर्ण भूतकाळ (D) साधा वर्तमानकाळ

26 'खेळला' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) पूर्ण भूतकाळ (B) साधा भूतकाळ
(C) अपूर्ण भूतकाळ (D) रीती भूतकाळ

27 'गुरुजींनी धडा शिकवला.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भविष्यकाळ (B) वर्तमानकाळ
(C) भूतकाळ (D) आज्ञार्थ

28 'तू छान गातोस.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) अपूर्ण वर्तमानकाळ (B) साधा वर्तमानकाळ
(C) पूर्ण वर्तमानकाळ (D) रीती वर्तमानकाळ

29 'शिवाजी महाराजांनी स्वराज्य स्थापले.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भविष्यकाळ (B) वर्तमानकाळ
(C) भूतकाळ (D) आज्ञार्थ

30 'मी पुस्तक वाचले आहे.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) अपूर्ण वर्तमानकाळ (B) रीती वर्तमानकाळ
(C) पूर्ण वर्तमानकाळ (D) साधा वर्तमानकाळ

31 'मी पत्र लिहिले होते.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) पूर्ण भूतकाळ (B) साधा भूतकाळ
(C) अपूर्ण भूतकाळ (D) रीती भूतकाळ

32 'तोपर्यंत तो पोहोचला असेल.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) अपूर्ण भविष्यकाळ (B) पूर्ण भविष्यकाळ
(C) साधा भविष्यकाळ (D) रीती भविष्यकाळ

33 'मुले खेळतात.' – अपूर्ण वर्तमानकाळ करा.
(A) मुले खेळत आहेत. (B) मुले खेळतील.
(C) मुले खेळत होती. (D) मुले खेळली.

34 काळांची एकूण रूपे (उपप्रकारांसह) किती?
(A) नऊ (B) आठ
(C) सहा (D) बारा

35 'मी उद्या मुंबईला ___.' – योग्य क्रियापद भरा.
(A) जात होतो (B) गेलो होतो
(C) जाईन (D) गेलो

36 'तो पत्र लिहीत आहे.' – काळ ओळखा.
(A) रीती वर्तमानकाळ (B) पूर्ण भूतकाळ
(C) अपूर्ण वर्तमानकाळ (D) साधा भविष्यकाळ

37 'बोलत आहे' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) रीती वर्तमानकाळ (B) पूर्ण वर्तमानकाळ
(C) साधा वर्तमानकाळ (D) अपूर्ण वर्तमानकाळ

38 गटात न बसणारा शब्द ओळखा (काळानुसार).
(A) जातो (B) गेला
(C) खातो (D) पितो

39 'मी जेवतो.' – अपूर्ण वर्तमानकाळ करा.
(A) मी जेवलो. (B) मी जेवेन.
(C) मी जेवत होतो. (D) मी जेवत आहे.

40 'मी तुला पत्र पाठवीन.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भविष्यकाळ (B) वर्तमानकाळ
(C) आज्ञार्थ (D) भूतकाळ

41 'ते प्रवास करत होते.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा भूतकाळ (B) पूर्ण भूतकाळ
(C) अपूर्ण भूतकाळ (D) रीती भूतकाळ

42 'पाऊस पडेल.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भविष्यकाळ (B) आज्ञार्थ
(C) वर्तमानकाळ (D) भूतकाळ

43 'मी रोज पुस्तक वाचत असतो.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा वर्तमानकाळ (B) अपूर्ण वर्तमानकाळ
(C) पूर्ण वर्तमानकाळ (D) रीती वर्तमानकाळ

44 'राम वनात गेला.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती भूतकाळ (B) अपूर्ण भूतकाळ
(C) पूर्ण भूतकाळ (D) साधा भूतकाळ

45 'तो रोज व्यायाम करत जाईल.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) अपूर्ण भविष्यकाळ (B) रीती भविष्यकाळ
(C) साधा भविष्यकाळ (D) पूर्ण भविष्यकाळ

46 'शेतकरी शेतात राबतो.' – रीती भूतकाळ करा.
(A) शेतकरी शेतात राबेल. (B) शेतकरी शेतात राबला.
(C) शेतकरी शेतात राबत आहे. (D) शेतकरी शेतात राबत असे.

47 क्रिया सवयीने वारंवार घडते हे दाखवणारा उपप्रकार —
(A) पूर्ण (B) साधा
(C) अपूर्ण (D) रीती

48 'काल रात्री जोराचा पाऊस ___.' – योग्य क्रियापद भरा.
(A) पडत असेल (B) पडला
(C) पडेल (D) पडतो

49 'मी त्याला आधीच भेटलो होतो.' – काळ ओळखा.
(A) अपूर्ण वर्तमानकाळ (B) पूर्ण भूतकाळ
(C) साधा भविष्यकाळ (D) रीती वर्तमानकाळ

50 'बोलला आहे' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) पूर्ण वर्तमानकाळ (B) अपूर्ण वर्तमानकाळ
(C) रीती वर्तमानकाळ (D) साधा वर्तमानकाळ

51 गटात न बसणारा शब्द ओळखा (काळानुसार).
(A) खेळेल (B) खेळला
(C) येईल (D) जाईल

52 'ती शाळेत जाते.' – रीती भूतकाळ करा.
(A) ती शाळेत जात होती. (B) ती शाळेत जाईल.
(C) ती शाळेत जात असे. (D) ती शाळेत गेली.

53 'आम्ही रोज प्रार्थना म्हणतो.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) वर्तमानकाळ (B) आज्ञार्थ
(C) भविष्यकाळ (D) भूतकाळ

54 'मी तेथे आधी गेलो होतो.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) अपूर्ण भूतकाळ (B) पूर्ण भूतकाळ
(C) रीती भूतकाळ (D) साधा भूतकाळ

55 'आई भाजी चिरते.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भूतकाळ (B) आज्ञार्थ
(C) भविष्यकाळ (D) वर्तमानकाळ

56 'आई स्वयंपाक करत आहे.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा वर्तमानकाळ (B) रीती वर्तमानकाळ
(C) अपूर्ण वर्तमानकाळ (D) पूर्ण वर्तमानकाळ

57 'आजोबा रोज फिरायला जायचे.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा भूतकाळ (B) अपूर्ण भूतकाळ
(C) रीती भूतकाळ (D) पूर्ण भूतकाळ

58 'मुले उद्या सहलीला जातील.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा भविष्यकाळ (B) पूर्ण भविष्यकाळ
(C) अपूर्ण भविष्यकाळ (D) रीती भविष्यकाळ

59 'आई पोळ्या करते.' – पूर्ण वर्तमानकाळ करा.
(A) आईने पोळ्या केल्या आहेत.
(B) आई पोळ्या करत आहे.
(C) आई पोळ्या करेल.
(D) आईने पोळ्या केल्या.

60 क्रिया चालू असल्याचे दाखवणारा उपप्रकार —
(A) रीती (B) पूर्ण
(C) साधा (D) अपूर्ण

61 'सध्या मुले परीक्षेचा अभ्यास करत ___.' – योग्य शब्द भरा.
(A) असतील (B) होती
(C) असत (D) आहेत

62 'आम्ही नक्की जिंकू.' – काळ ओळखा.
(A) पूर्ण भूतकाळ (B) रीती वर्तमानकाळ
(C) अपूर्ण वर्तमानकाळ (D) साधा भविष्यकाळ

63 'बोलत असतो' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) साधा वर्तमानकाळ (B) रीती वर्तमानकाळ
(C) पूर्ण वर्तमानकाळ (D) अपूर्ण वर्तमानकाळ

64 गटात न बसणारा शब्द ओळखा (काळानुसार).
(A) खेळत आहे (B) वाचत आहे
(C) लिहीत आहे (D) लिहिले आहे

65 'आम्ही खेळतो.' – साधा भविष्यकाळ करा.
(A) आम्ही खेळत आहोत. (B) आम्ही खेळलो.
(C) आम्ही खेळत होतो. (D) आम्ही खेळू.

66 'राणीने किल्ला लढवला.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भविष्यकाळ (B) भूतकाळ
(C) आज्ञार्थ (D) वर्तमानकाळ

67 'आई रोज ओव्या गात असे.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) पूर्ण भूतकाळ (B) अपूर्ण भूतकाळ
(C) रीती भूतकाळ (D) साधा भूतकाळ

68 'मुलांनी चित्रे काढली.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) आज्ञार्थ (B) वर्तमानकाळ
(C) भविष्यकाळ (D) भूतकाळ

69 'गाडी स्टेशनवर पोहोचली आहे.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती वर्तमानकाळ (B) साधा वर्तमानकाळ
(C) अपूर्ण वर्तमानकाळ (D) पूर्ण वर्तमानकाळ

70 'पाऊस पडत होता.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा भूतकाळ (B) अपूर्ण भूतकाळ
(C) पूर्ण भूतकाळ (D) रीती भूतकाळ

71 'आता आई स्वयंपाक करत असेल.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) पूर्ण भविष्यकाळ (B) अपूर्ण भविष्यकाळ
(C) रीती भविष्यकाळ (D) साधा भविष्यकाळ

72 'तो गावाला जातो.' – साधा भूतकाळ करा.
(A) तो गावाला गेला आहे. (B) तो गावाला गेला.
(C) तो गावाला जात होता. (D) तो गावाला जाईल.

73 'त + होता' ही खूण कोणत्या काळाची?
(A) अपूर्ण भूतकाळ (B) अपूर्ण वर्तमानकाळ
(C) रीती भूतकाळ (D) पूर्ण भूतकाळ

74 'लहानपणी मी आजीकडे ___.' (रीती भूत) – योग्य रूप भरा.
(A) राहत आहे (B) राहत असे
(C) राहीन (D) राहतो

75 'ती रोज मंदिरात जात असते.' – काळ ओळखा.
(A) साधा भविष्यकाळ (B) पूर्ण भूतकाळ
(C) रीती वर्तमानकाळ (D) अपूर्ण वर्तमानकाळ

76 'बोलतो' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) अपूर्ण वर्तमानकाळ (B) रीती वर्तमानकाळ
(C) साधा वर्तमानकाळ (D) पूर्ण वर्तमानकाळ

77 गटात न बसणारा शब्द ओळखा (काळानुसार).
(A) खेळत होता (B) करत असे
(C) खेळायचा (D) जात असे

78 'तुम्ही वाचता.' – अपूर्ण भूतकाळ करा.
(A) तुम्ही वाचाल. (B) तुम्ही वाचले.
(C) तुम्ही वाचत आहात. (D) तुम्ही वाचत होता.

79 'पुढच्या वर्षी निवडणुका होतील.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भविष्यकाळ (B) वर्तमानकाळ
(C) आज्ञार्थ (D) भूतकाळ

80 'मी काल व्यायाम केला.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) अपूर्ण भूतकाळ (B) रीती भूतकाळ
(C) साधा भूतकाळ (D) पूर्ण भूतकाळ

81 'वर्तमानकाळ' म्हणजे —
(A) पुढे घडणारी क्रिया (B) आता घडणारी क्रिया
(C) कधीच न घडणारी क्रिया (D) पूर्वी घडलेली क्रिया

82 'तू परीक्षेत पास होशील.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भूतकाळ (B) भविष्यकाळ
(C) वर्तमानकाळ (D) आज्ञार्थ

83 'तो रोज व्यायाम करतो.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती वर्तमानकाळ (B) साधा वर्तमानकाळ
(C) पूर्ण वर्तमानकाळ (D) अपूर्ण वर्तमानकाळ

84 'गाडी सुटली होती.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) पूर्ण भूतकाळ (B) अपूर्ण भूतकाळ
(C) रीती भूतकाळ (D) साधा भूतकाळ

85 'संध्याकाळपर्यंत काम संपले असेल.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा भविष्यकाळ (B) अपूर्ण भविष्यकाळ
(C) पूर्ण भविष्यकाळ (D) रीती भविष्यकाळ

86 'पाऊस पडतो.' – अपूर्ण भविष्यकाळ करा.
(A) पाऊस पडत असेल. (B) पाऊस पडेल.
(C) पाऊस पडला असेल. (D) पाऊस पडत होता.

87 'ला + आहे' ही खूण कोणत्या काळाची?
(A) पूर्ण वर्तमानकाळ (B) साधा भूतकाळ
(C) पूर्ण भूतकाळ (D) अपूर्ण वर्तमानकाळ

88 'तू कधी ___?' (साधा भविष्य) – योग्य रूप भरा.
(A) आलास (B) येशील
(C) येत होतास (D) येतोस

89 'मी तो सिनेमा पाहिला आहे.' – काळ ओळखा.
(A) अपूर्ण भविष्यकाळ (B) पूर्ण वर्तमानकाळ
(C) रीती भविष्यकाळ (D) साधा भूतकाळ

90 'येत असेल' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) अपूर्ण भविष्यकाळ (B) पूर्ण भविष्यकाळ
(C) रीती भविष्यकाळ (D) साधा भविष्यकाळ

91 खालीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा.
(A) खेळेल – साधा भविष्यकाळ
(B) खेळत असे – रीती भूतकाळ
(C) खेळत आहे – अपूर्ण वर्तमानकाळ
(D) खेळला आहे – पूर्ण भूतकाळ

92 'तो धावतो.' – पूर्ण भूतकाळ करा.
(A) तो धावला. (B) तो धावला होता.
(C) तो धावला आहे. (D) तो धावत होता.

93 'बाळ शांत झोपते.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भूतकाळ (B) भविष्यकाळ
(C) वर्तमानकाळ (D) आज्ञार्थ

94 'आम्ही तेव्हा जेवत असू.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती भविष्यकाळ (B) अपूर्ण भविष्यकाळ
(C) साधा भविष्यकाळ (D) पूर्ण भविष्यकाळ

95 'भूतकाळ' म्हणजे —
(A) आता घडणारी क्रिया
(B) सवयीची क्रिया
(C) पूर्वी घडून गेलेली क्रिया
(D) पुढे घडणारी क्रिया

96 'सूर्य पूर्वेला उगवतो.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भूतकाळ (B) आज्ञार्थ
(C) भविष्यकाळ (D) वर्तमानकाळ

97 'आजी देवपूजा करत असते.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती वर्तमानकाळ (B) अपूर्ण वर्तमानकाळ
(C) पूर्ण वर्तमानकाळ (D) साधा वर्तमानकाळ

98 'तिने गाणे गायले.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) अपूर्ण भूतकाळ (B) साधा भूतकाळ
(C) पूर्ण भूतकाळ (D) रीती भूतकाळ

99 'मी परीक्षा देईन.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा भविष्यकाळ (B) पूर्ण भविष्यकाळ
(C) रीती भविष्यकाळ (D) अपूर्ण भविष्यकाळ

100 'गाडी सुटते.' – पूर्ण भूतकाळ करा.
(A) गाडी सुटली होती. (B) गाडी सुटत होती.
(C) गाडी सुटली. (D) गाडी सुटली आहे.

101 'ला + असेल' ही खूण कोणत्या काळाची?
(A) अपूर्ण भविष्यकाळ (B) पूर्ण वर्तमानकाळ
(C) पूर्ण भविष्यकाळ (D) रीती भविष्यकाळ

102 'तुम्ही काय ___?' (साधा वर्तमान) – योग्य रूप भरा.
(A) करता (B) केले
(C) करत होता (D) कराल

103 'गाडी वेळेवर आली.' – काळ ओळखा.
(A) साधा भूतकाळ (B) पूर्ण वर्तमानकाळ
(C) अपूर्ण भविष्यकाळ (D) रीती भविष्यकाळ

104 'आला असेल' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) पूर्ण भविष्यकाळ (B) साधा भविष्यकाळ
(C) रीती भविष्यकाळ (D) अपूर्ण भविष्यकाळ

105 खालीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा.
(A) खेळला होता – पूर्ण भूतकाळ
(B) खेळतो – साधा वर्तमानकाळ
(C) खेळत असतो – रीती वर्तमानकाळ
(D) खेळत असेल – पूर्ण भविष्यकाळ

106 'मुले हसतात.' – अपूर्ण भविष्यकाळ करा.
(A) मुले हसत असतील. (B) मुले हसत होती.
(C) मुले हसतील. (D) मुले हसली असतील.

107 'गेल्या वर्षी दुष्काळ पडला.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भविष्यकाळ (B) वर्तमानकाळ
(C) भूतकाळ (D) आज्ञार्थ

108 'ती गावाला पोहोचली असेल.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती भविष्यकाळ (B) साधा भविष्यकाळ
(C) अपूर्ण भविष्यकाळ (D) पूर्ण भविष्यकाळ

109 'भविष्यकाळ' म्हणजे —
(A) घडलेली क्रिया (B) सवयीची क्रिया
(C) पुढे घडणारी क्रिया (D) चालू क्रिया

110 'आम्ही सामना जिंकलो.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) आज्ञार्थ (B) वर्तमानकाळ
(C) भूतकाळ (D) भविष्यकाळ

111 'मुले मैदानावर खेळत आहेत.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा वर्तमानकाळ (B) पूर्ण वर्तमानकाळ
(C) अपूर्ण वर्तमानकाळ (D) रीती वर्तमानकाळ

112 'आम्ही अभ्यास करत होतो.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती भूतकाळ (B) अपूर्ण भूतकाळ
(C) पूर्ण भूतकाळ (D) साधा भूतकाळ

113 'ते आता खेळत असतील.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा भविष्यकाळ (B) पूर्ण भविष्यकाळ
(C) अपूर्ण भविष्यकाळ (D) रीती भविष्यकाळ

114 'मी पत्र लिहितो.' – पूर्ण भविष्यकाळ करा.
(A) मी पत्र लिहिले होते. (B) मी पत्र लिहीत असेन.
(C) मी पत्र लिहीन. (D) मी पत्र लिहिले असेल.

115 'त + असतो' ही खूण कोणत्या काळाची?
(A) रीती वर्तमानकाळ (B) रीती भूतकाळ
(C) अपूर्ण वर्तमानकाळ (D) साधा वर्तमानकाळ

116 'त्या मुली काल सिनेमाला ___.' – योग्य रूप भरा.
(A) जातील (B) गेल्या
(C) जात आहेत (D) जातात

117 'उद्या या वेळी आम्ही प्रवास करत असू.' – काळ ओळखा.
(A) पूर्ण वर्तमानकाळ (B) साधा भूतकाळ
(C) अपूर्ण भविष्यकाळ (D) रीती भविष्यकाळ

118 'येत जाईल' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) पूर्ण भविष्यकाळ (B) रीती भविष्यकाळ
(C) साधा भविष्यकाळ (D) अपूर्ण भविष्यकाळ

119 खालीलपैकी योग्य जोडी ओळखा.
(A) खेळत जाईल – साधा भविष्यकाळ
(B) खेळत जाईल – रीती भविष्यकाळ
(C) खेळत जाईल – पूर्ण भविष्यकाळ
(D) खेळत जाईल – अपूर्ण भविष्यकाळ

120 'मी लिहिले होते.' – साधा वर्तमानकाळ करा.
(A) मी लिहितो. (B) मी लिहिले.
(C) मी लिहीत आहे. (D) मी लिहीन.

121 'तुम्ही यशस्वी व्हाल.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) भविष्यकाळ (B) आज्ञार्थ
(C) वर्तमानकाळ (D) भूतकाळ

122 'तो नियमित अभ्यास करत जाईल.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा भविष्यकाळ (B) अपूर्ण भविष्यकाळ
(C) पूर्ण भविष्यकाळ (D) रीती भविष्यकाळ

123 'खेळायचा' या रूपाला समानार्थी रूप कोणते?
(A) खेळला होता (B) खेळत असतो
(C) खेळत होता (D) खेळत असे

124 'ते लवकरच येतील.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) आज्ञार्थ (B) भूतकाळ
(C) भविष्यकाळ (D) वर्तमानकाळ

125 'मी जेवण केले आहे.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) अपूर्ण वर्तमानकाळ (B) साधा वर्तमानकाळ
(C) रीती वर्तमानकाळ (D) पूर्ण वर्तमानकाळ

126 'तो रोज दूध आणत असे.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) साधा भूतकाळ (B) पूर्ण भूतकाळ
(C) अपूर्ण भूतकाळ (D) रीती भूतकाळ

127 'तिने अभ्यास पूर्ण केला असेल.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) रीती भविष्यकाळ (B) पूर्ण भविष्यकाळ
(C) साधा भविष्यकाळ (D) अपूर्ण भविष्यकाळ

128 'तो रोज पेपर वाचतो.' – रीती वर्तमानकाळ करा.
(A) तो रोज पेपर वाचत असे. (B) तो रोज पेपर वाचत आहे.
(C) तो रोज पेपर वाचेल. (D) तो रोज पेपर वाचत असतो.

129 काळ मुख्यतः कोणत्या शब्दावरून ओळखतात?
(A) कर्म (B) क्रियापद
(C) कर्ता (D) क्रियाविशेषण

130 'आम्ही उद्या खेळायला ___.' – योग्य रूप भरा.
(A) गेलो (B) जाऊ
(C) जात होतो (D) जातो होतो

131 'तो रोज लवकर उठत जाईल.' – काळ ओळखा.
(A) साधा भूतकाळ (B) रीती भविष्यकाळ
(C) अपूर्ण भविष्यकाळ (D) पूर्ण वर्तमानकाळ

132 'येईल' – हे क्रियापद रूप कोणत्या काळाचे?
(A) पूर्ण भविष्यकाळ (B) साधा भविष्यकाळ
(C) रीती भविष्यकाळ (D) अपूर्ण भविष्यकाळ

133 'तो रोज व्यायाम करतो.' – या वाक्याचा काळ?
(A) रीती भूतकाळ (B) अपूर्ण वर्तमानकाळ
(C) रीती वर्तमानकाळ (D) साधा वर्तमानकाळ

134 'तो आला आहे.' – साधा भूतकाळ करा.
(A) तो आला होता. (B) तो आला.
(C) तो येईल. (D) तो येतो.

135 'शेतकरी पेरणी करतात.' – वाक्याचा काळ ओळखा.
(A) वर्तमानकाळ (B) भविष्यकाळ
(C) भूतकाळ (D) आज्ञार्थ

136 'ते उद्या भेटतील.' – काळ व उपप्रकार ओळखा.
(A) पूर्ण भविष्यकाळ (B) रीती भविष्यकाळ
(C) अपूर्ण भविष्यकाळ (D) साधा भविष्यकाळ

137 'तू' कर्ता असताना साध्या भविष्यकाळाचे 'जा' धातूचे रूप —
(A) जाल (B) जाईन
(C) जाशील (D) जाईल

उत्तरसूची व स्पष्टीकरण

1 (C) वर्तमानकाळ — जातो → वर्तमान.
2 (C) साधा वर्तमानकाळ — साधा वर्तमान.
3 (A) अपूर्ण भूतकाळ — अपूर्ण भूत.
4 (D) अपूर्ण वर्तमानकाळ — अपूर्ण वर्तमान.
5 (A) भूतकाळ — गेली → भूत.
6 (D) अपूर्ण भूतकाळ — अपूर्ण भूत.
7 (A) पूर्ण भूतकाळ — पूर्ण भूत.
8 (C) पूर्ण वर्तमानकाळ — पूर्ण वर्तमान.
9 (D) भविष्यकाळ — जाऊ → भविष्य.
10 (C) साधा वर्तमानकाळ — साधा.
11 (B) अपूर्ण भूतकाळ — त + होता → अपूर्ण भूत.
12 (C) साधा भविष्यकाळ — साधा भविष्य.
13 (C) मी अभ्यास करत होतो. — त + होतो.
14 (B) तीन — वर्तमान, भूत, भविष्य.
15 (D) पूर्ण भविष्यकाळ — पूर्ण भविष्य.
16 (A) रीती भूतकाळ — रीती भूत.
17 (C) वर्तमानकाळ — वर्तमान.
18 (A) रीती वर्तमानकाळ — रीती वर्तमान.
19 (C) वर्तमानकाळ — वर्तमान.
20 (A) अपूर्ण वर्तमानकाळ — त + आहे → अपूर्ण.
21 (C) रीती भूतकाळ — असे → रीती भूत.
22 (A) अपूर्ण भविष्यकाळ — त + असेल → अपूर्ण भविष्य.
23 (C) ती गाणे गाईल. — गाईल.
24 (D) चार — साधा, अपूर्ण, पूर्ण, रीती.
25 (A) रीती भूतकाळ — रीती भूत.
26 (B) साधा भूतकाळ — साधा भूत.
27 (C) भूतकाळ — भूत.
28 (B) साधा वर्तमानकाळ — साधा वर्तमान.
29 (C) भूतकाळ — भूत.
30 (C) पूर्ण वर्तमानकाळ — ले + आहे → पूर्ण.
31 (A) पूर्ण भूतकाळ — ले + होते → पूर्ण भूत.
32 (B) पूर्ण भविष्यकाळ — ला + असेल → पूर्ण भविष्य.
33 (A) मुले खेळत आहेत. — त + आहेत.
34 (D) बारा — 3 × 4.
35 (C) जाईन — उद्या → भविष्य.
36 (C) अपूर्ण वर्तमानकाळ — अपूर्ण वर्तमान.
37 (D) अपूर्ण वर्तमानकाळ — अपूर्ण वर्तमान.
38 (B) गेला — गेला भूत; इतर वर्तमान.
39 (D) मी जेवत आहे. — त + आहे.
40 (A) भविष्यकाळ — भविष्य.
41 (C) अपूर्ण भूतकाळ — अपूर्ण भूत.
42 (A) भविष्यकाळ — भविष्य.
43 (D) रीती वर्तमानकाळ — त + असतो → रीती.
44 (D) साधा भूतकाळ — साधा भूत.
45 (B) रीती भविष्यकाळ — त + जाईल → रीती भविष्य.
46 (D) शेतकरी शेतात राबत असे. — असे.
47 (D) रीती — रीती.
48 (B) पडला — काल → भूत.
49 (B) पूर्ण भूतकाळ — पूर्ण भूत.
50 (A) पूर्ण वर्तमानकाळ — पूर्ण वर्तमान.
51 (B) खेळला — खेळला भूत.
52 (C) ती शाळेत जात असे. — असे.

53 (A) वर्तमानकाळ — वर्तमान.
54 (B) पूर्ण भूतकाळ — पूर्ण भूत.
55 (D) वर्तमानकाळ — वर्तमान.
56 (C) अपूर्ण वर्तमानकाळ — अपूर्ण वर्तमान.
57 (C) रीती भूतकाळ — जायचे → रीती भूत.
58 (A) साधा भविष्यकाळ — साधा भविष्य.
59 (A) आईने पोळ्या केल्या आहेत. — केल्या आहेत.
60 (D) अपूर्ण — अपूर्ण (चालू).
61 (D) आहेत — अपूर्ण वर्तमान.
62 (D) साधा भविष्यकाळ — साधा भविष्य.
63 (B) रीती वर्तमानकाळ — रीती वर्तमान.
64 (D) लिहिले आहे — लिहिले आहे पूर्ण.
65 (D) आम्ही खेळू. — खेळू.
66 (B) भूतकाळ — भूत.
67 (C) रीती भूतकाळ — रीती भूत.
68 (D) भूतकाळ — भूत.
69 (D) पूर्ण वर्तमानकाळ — पूर्ण वर्तमान.
70 (B) अपूर्ण भूतकाळ — अपूर्ण भूत.
71 (B) अपूर्ण भविष्यकाळ — अपूर्ण भविष्य.
72 (B) तो गावाला गेला. — गेला.
73 (A) अपूर्ण भूतकाळ — खेळत होता.
74 (B) राहत असे — रीती भूत.
75 (C) रीती वर्तमानकाळ — रीती वर्तमान.
76 (C) साधा वर्तमानकाळ — साधा वर्तमान.
77 (A) खेळत होता — खेळत होता अपूर्ण भूत; इतर रीती.
78 (D) तुम्ही वाचत होता. — वाचत होता.
79 (A) भविष्यकाळ — भविष्य.
80 (C) साधा भूतकाळ — साधा भूत.
81 (B) आता घडणारी क्रिया — वर्तमान.
82 (B) भविष्यकाळ — भविष्य.
83 (B) साधा वर्तमानकाळ — करतो → साधा वर्तमान.
84 (A) पूर्ण भूतकाळ — पूर्ण भूत.
85 (C) पूर्ण भविष्यकाळ — पूर्ण भविष्य.
86 (A) पाऊस पडत असेल. — त + असेल.
87 (A) पूर्ण वर्तमानकाळ — खेळला आहे.
88 (B) येशील — येशील.
89 (B) पूर्ण वर्तमानकाळ — पूर्ण वर्तमान.
90 (A) अपूर्ण भविष्यकाळ — अपूर्ण भविष्य.
91 (D) खेळला आहे – पूर्ण भूतकाळ — खेळला आहे – पूर्ण वर्तमान.
92 (B) तो धावला होता. — ला + होता.
93 (C) वर्तमानकाळ — वर्तमान.
94 (B) अपूर्ण भविष्यकाळ — अपूर्ण भविष्य.
95 (C) पूर्वी घडून गेलेली क्रिया — भूत.
96 (D) वर्तमानकाळ — वर्तमान.
97 (A) रीती वर्तमानकाळ — रीती वर्तमान.
98 (B) साधा भूतकाळ — साधा भूत.
99 (A) साधा भविष्यकाळ — साधा भविष्य.
100 (A) गाडी सुटली होती. — ली + होती.
101 (C) पूर्ण भविष्यकाळ — खेळला असेल.
102 (A) करता — करता.
103 (A) साधा भूतकाळ — साधा भूत.
104 (A) पूर्ण भविष्यकाळ — पूर्ण भविष्य.
105 (D) खेळत असेल – पूर्ण भविष्यकाळ — खेळत असेल – अपूर्ण भविष्य.
106 (A) मुले हसत असतील. — त + असतील.
107 (C) भूतकाळ — भूत.
108 (D) पूर्ण भविष्यकाळ — पूर्ण भविष्य.
109 (C) पुढे घडणारी क्रिया — भविष्य.
110 (C) भूतकाळ — भूत.
111 (C) अपूर्ण वर्तमानकाळ — अपूर्ण वर्तमान.
112 (B) अपूर्ण भूतकाळ — अपूर्ण भूत.
113 (C) अपूर्ण भविष्यकाळ — अपूर्ण भविष्य.
114 (D) मी पत्र लिहिले असेल. — ले + असेल.
115 (A) रीती वर्तमानकाळ — खेळत असतो.
116 (B) गेल्या — काल + स्त्री. अनेक. → गेल्या.
117 (C) अपूर्ण भविष्यकाळ — अपूर्ण भविष्य.
118 (B) रीती भविष्यकाळ — रीती भविष्य.
119 (B) खेळत जाईल – रीती भविष्यकाळ — रीती भविष्य.
120 (A) मी लिहितो. — लिहितो.
121 (A) भविष्यकाळ — भविष्य.
122 (D) रीती भविष्यकाळ — रीती भविष्य.
123 (D) खेळत असे — रीती भूत.
124 (C) भविष्यकाळ — भविष्य.
125 (D) पूर्ण वर्तमानकाळ — पूर्ण वर्तमान.
126 (D) रीती भूतकाळ — रीती भूत.
127 (B) पूर्ण भविष्यकाळ — पूर्ण भविष्य.
128 (D) तो रोज पेपर वाचत असतो. — त + असतो.
129 (B) क्रियापद — क्रियापद.
130 (B) जाऊ — आम्ही → जाऊ.
131 (B) रीती भविष्यकाळ — रीती भविष्य.
132 (B) साधा भविष्यकाळ — साधा भविष्य.
133 (D) साधा वर्तमानकाळ — रूप 'करतो' → साधा वर्तमान.
134 (B) तो आला. — आला.
135 (A) वर्तमानकाळ — वर्तमान.
136 (D) साधा भविष्यकाळ — साधा भविष्य.
137 (C) जाशील — तू जाशील.

सर्व विद्यार्थ्यांना परीक्षेसाठी हार्दिक शुभेच्छा! — Mpsckeeda